

VILNIAUS GAONO ŽYDŲ ISTORIJOS MUZIEJUS

TVIRTINU:

Direktorė Kamilė Rupeikaitė

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS IR VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS IR VERTINIMAS 2019 - 2020 M. LAIKOTARPIU VILNIAUS GAONO ŽYDŲ ISTORIJOS MUZIEJUJE

2020 m. birželio 04 d., Vilnius

Nr. S-102

Vilniaus Gaono žydų istorijos muziejaus (toliau – ir Muziejus / Įstaiga) veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymas ir vertinimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (toliau - Įstatymas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ (toliau – Tvarka), Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 (toliau – Rekomendacijos) bei aukščiau išvardintų teisės aktų pagrindu parengtu Vilniaus Gaono žydų istorijos muziejaus veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu 2014 m. lapkričio 24 d. Muziejaus direktoriaus įsakymu Nr. V-79 (toliau – Aprašas), kurio tikslas – reglamentuoti veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo tvarką Muziejuje.

Muziejaus veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymą ir vertinimą atlieka darbuotojai, paskirti 2014 m. lapkričio 24 d. Muziejaus direktoriaus įsakymu Nr. V-79, 2018 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-41 bei 2019 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. V-39: direktoriaus pavaduotoja administravimui ir plėtrai Jūratė Razumienė, vyriausioji buhalterė Tatjana Belonosova, teisininkė Neringa Mickevičiūtė, Administratorė – referentė Dalia Salapėtienė. Nustatant ir vertinant korupcijos tikimybę Muziejuje, peržiūrėti Muziejaus vidaus dokumentai, atlikta veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimo kriterijų analizė. Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą Muziejuje, analizuotas laikotarpis nuo 2019 m. III ketv. pradžios iki 2020 m. II ketvirčio pabaigos.

Pažymėtina, kad skaidrinant Muziejaus veiklą, nuolat viešai teikiama informacija apie Muziejaus vykdomą veiklą, projektus, planuojamus bei vykdomus viešuosius pirkimus. Muziejaus interneto svetainėje www.jmuseum.lt ir muziejaus Facebook paskyroje skelbiamos naujienos, susijusios su Muziejaus administracijos ir kitų struktūrinių padalinių veikla, naujos svetainės skiltyje „Jūsų atsiliepimai“ bei Muziejaus Facebook, Tripadvisor, Google paskyrose Muziejaus lankytojai, interesantai, kiti asmenys elektroniniu būdu gali pranešti apie, jų manymu, netinkamai atliekamas Muziejaus darbuotojų darbo funkcijas (konsultacijų, aptarnavimo, ekspozicijų kokybę,

kompetenciją ir pan.). Poziciją šiais klausimais Muziejaus lankytojai turi galimybę pareikšti ir popierinėse atsiliepimų knygos, esančiose Muziejaus padaliniuose bei viešai Muziejaus internetiniame puslapyje skelbiamais Muziejaus vadovybės ir administracijos kontaktais.

Įvertinus Muziejaus veiklą, vadovaujantis Tvarkos 6 p., Aprašo 5 p. ir atsižvelgiant į Rekomendacijų 8 punktą, nustatant veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, konstatuotina tokia Muziejaus veiklos sričių atitiktis / neatitiktis šiems kriterijams:

1. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

Per analizuojamąjį laikotarpį Įstaigoje nebuvo užfiksuota Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejų. Įstaigoje taip pat nebuvo užfiksuota kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, atsižvelgiant į bet kurią minėtų neteisėtų veikų tyrimo baudžiamojo proceso (administracinio teisės pažeidimo bylos nagrinėjimo ar tarnybinio nusižengimo tyrimo) stadiją. Įstaigoje sudarytos galimybės Įstaigos darbuotojams, kitiems asmenims kreiptis ir informuoti (taip pat ir anonimiškai) Muziejaus vadovą apie galimus korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir/ar kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų Įstaigoje faktus (internetu svetainėje, elektroniniu paštu, raštu, telefonu), tačiau tokių pranešimų nebuvo gauta. Pridurtina, kad Muziejaus darbuotojai yra informuoti apie Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10¹ str. numatytą darbuotojo pareigą pranešti atitinkamoms institucijoms apie jam žinomą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką.

Dėl šių motyvų konstatuotina, kad Muziejaus veiklos sritys neatitinka šio kriterijaus.

2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas.

Įstaigai bei atskiriems jos darbuotojams nėra suteikti įgaliojimai vykdyti veiklą, skirtą priežiūrei, kaip jiems nepavaldūs fiziniai ir/ar juridiniai asmenys laikosi įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų atitinkamoje valdymo srityje, taip pat įstaigai bei atskiriems jos darbuotojams nesuteikti įgaliojimai vykdyti kontrolės funkcijas, nesusijusias su Įstaigos vidaus administravimu. Be to, Muziejaus veiklos sritis nėra strateginė. Dėl šių priežasčių nėra tikimybės, kad Įstaigai bei jos vadovybei pavaldūs tretieji asmenys, naudodamiesi savo tarnybine padėtimi, gali daryti įtaką Muziejaus darbuotojams, priimantiems sprendimus, taip pat ir tikimybės, kad Muziejaus darbuotojai, naudodamiesi savo tarnybine padėtimi, gali daryti įtaką pavaldžių trečiųjų asmenų darbuotojams, priimantiems sprendimus.

Dėl šių motyvų konstatuotina, kad Muziejaus veiklos sritys neatitinka šio kriterijaus.

3. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuota.

Visi Muziejaus darbuotojai dirba darbo, o ne valstybės tarnybos teisinių santykių pagrindais. Įstaigos darbuotojų įgyvendinami uždaviniai, jų vykdomos funkcijos, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka, atsakomybė yra pakankamai apibrėžti Įstaigos priimtų administracinių aktų (Pareigybių aprašymų, struktūrinių padalinių nuostatų, darbo tvarkos taisyklių, etikos kodekso, Muziejaus direktoriaus įsakymų ir pan.) ar norminių teisės aktų (Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo, biudžetinių įstaigų įstatymo, Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymų, Muziejaus nuostatų ir kt.) dispozicijose, jie yra pakankami Muziejaus tikslams, uždaviniams ir funkcijoms įgyvendinti, užtikrina aiškų darbuotojų pavaldumą ir atskaitingumą, darbinės veiklos vertinimo tvarką. Prie Muziejaus darbuotojų veiklos vertinimo tobulinimo ir objektyvumo užtikrinimo prisideda 2017 m. vasario 01 d.

įsigaliojusio Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo pagrindu, 2017 m. rugsėjo 19 d. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV-948 patvirtinto Valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka 2020 m. sausio mėnesį atliktas 2019 m. Muziejaus darbuotojų veiklos vertinimas. 2021 m. sausio mėnesį ketinama atlikti 2020 m. Muziejaus darbuotojų veiklos vertinimą. Pastarajam vertinimui Muziejus ruošiasi, Muziejaus darbuotojams, išskyrus darbininkus, 2020 m. pradžioje buvo nustatytos metinės jų veiklos užduotys. Muziejaus vidaus teisės aktai (kaip 2019 m. pabaigoje nauja redakcija patvirtintas Muziejaus rinkinių komplektavimo komisijos darbo reglamentas, 2020 m. kovo 16 d. Muziejaus direktoriaus įsakymu patvirtintas nuotolinio darbo tvarkos aprašas) yra periodiškai peržiūrimi bei atnaujinami. Prieš priimant minėtus Muziejaus darbuotojų įgyvendinamus uždavinius, vykdomas funkcijas, darbo ir sprendimų priėmimo tvarką, atsakomybę reglamentuojančius Muziejaus vidaus administracinius aktus, jų turinys yra suderinamas su Lietuvos Respublikos norminių teisės aktų reikalavimais. Nėra nustatyta įstatymų ir juos įgyvendinamųjų teisės aktų bei administracinių aktų kolizijų, priimti administraciniai aktai, būtini įstatymams ar kitiems teisės aktams įgyvendinti (pvz., Muziejaus viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašas), Muziejaus darbuotojų įgaliojimai priimti sprendimus savo nuožiūra yra siauri, daugelį sprendimų Muziejus priima kolegialiai (Muziejaus taryboje, Muziejaus Rinkinių komplektavimo komisijoje, Muziejaus viešųjų pirkimų komisijose, leidinių ir suvenyrų kainų nustatymo komisijoje, nurašymo komisijoje, atsakingų darbuotojų, Muziejaus darbo grupių pasitarimų metu), dalis jų – dalyvaujant kontroliuojančios institucijos – Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos – atstovams (Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos skirtas Muziejaus veiklos kuratorius įeina į Muziejaus tarybos, Muziejaus Rinkinių komplektavimo komisijos sudėtį ir pan.), Muziejaus tarybos, Rinkinių komplektavimo komisijos, tarnybinių pasitarimų posėdžiai ir priimami sprendimai yra raštiškai protokoluojami. Muziejaus darbuotojų priimamų administracinių sprendimų ar veiklos kontrolės tvarka, darbuotojų atsakomybė yra pakankamai apibrėžti administracijos teisės aktuose (Muziejaus darbo tvarkos taisyklėse, Muziejaus nuostatuose, struktūrinių padalinių nuostatuose, pareigybių aprašymuose, Muziejaus teisės aktų ir kito pobūdžio teisinių dokumentų projektų rengimo, derinimo ir jų pasirašymo tvarkos apraše, Muziejaus viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos apraše, Rinkinių komplektavimo komisijos darbo reglamente, kituose Muziejaus direktoriaus įsakymuose ir kt.). Muziejaus bei darbuotojų veikla yra veiksmingai kontroliuojama iš vidaus (Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos) ir iš išorės (Lietuvos Respublikos (toliau - LR) valstybės kontrolės, LR viešųjų pirkimų tarnybos ir kt.).

Dėl šių motyvų konstatuotina, kad Muziejaus veiklos sritys neatitinka šio kriterijaus.

4. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

Įstaigai ar jos darbuotojams nėra suteikti įgaliojimai išduoti leidimus, licencijas, suteikti nuolaidas, lengvatas ir kitokias papildomas teises ar atsisakyti jas išduoti arba sustabdyti, panaikinti jų galiojimą ar kitaip jas apriboti, taikyti teisės aktuose nustatytas kitas teisinio poveikio priemones, konstatuoti, nagrinėti teisės pažeidimus ir priimti sprendimus dėl teisinės atsakomybės priemonių taikymo. Muziejaus galimų teikti mokamų paslaugų baigtinis sąrašas yra patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. ĮV-256, galimos teikti Muziejaus lankymo lengvatos nauja redakcija yra nustatytos 2018 m. sausio 25 d. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV-140. Mokesčių už Muziejaus patikėjimo teise valdomų negyvenamųjų patalpų nuomos tvarka ir minimalių įkainių skaičiavimo metodika yra reglamentuojama norminiais ir su šiais suderintais Muziejaus vidaus teisės aktais. Sprendimai dėl Muziejaus bilietų, leidinių, suvenyrų pardavimo bei kitų mokamų paslaugų įkainių bei taikomų nuolaidų yra priimami kolektyviai, svarbiausi jų tvirtinami Muziejaus direktoriaus įsakymais, svarbiausių mokamų paslaugų įkainiai bei taikomos lengvatos ir nuolaidos yra viešai skelbiami Muziejaus internetiniame puslapyje www.jmuseum.lt, prireikus - siunčiami suinteresuotiems asmenims el. paštu, taip užtikrinant skaidrumą ir interesantų lygiateisiškumą. Vykdoma bei nuolat

tobulinama Muziejaus biletų, leidinių, suvenyrų pardavimo bei kitų mokamų paslaugų apskaita, paskirti materialiai atsakingi darbuotojai, jų įgaliojimai siauri ir reglamentuoti, be to, Muziejaus teikiamos mokamos paslaugos yra gana mažavertės. Minėtais būdais eliminuojama galimybė Muziejaus darbuotojams piktnaudžiauti suteikiant (pasinaudojant) Muziejaus teikiamų mokamų paslaugų nuolaidas, lengvatas ar kitokias papildomas teises bei sukuriamos vienodos ir nediskriminacinės sąlygos visiems Muziejaus lankytojams ir kitiems interesantams.

Dėl šių motyvų konstatuotina, kad Muziejaus veiklos sritys neatitinka šio kriterijaus.

5. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Įstaigai bei jos darbuotojams nėra suteikti įgaliojimai savarankiškai priimti svarbius sprendimus, susijusius su valstybės ar savivaldybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, viešaisiais pirkimais, taip pat sprendimus administracinio reglamentavimo, administracinių paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų teikimo administravimo srityje. Kai šie sprendimai susiję su kelių rūšių visuomeninių santykių reguliavimu ir (ar) kitų įstaigų valdymo sritimi ar kompetencija, teisės aktai nustato prievolę derinti minėtus sprendimus su kitomis valstybės ar savivaldybės įstaigomis ir (ar) reikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Vidaus teisės aktai, susiję su Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų įgyvendinimu, yra nuolat peržiūrimi. Viešųjų pirkimų iniciavimo, organizavimo (vykdymo) bei kontrolės funkcijos yra atskirtos (2017 m. liepos 24 d. Muziejaus direktoriaus įsakymu Nr. V-41 patvirtintas Muziejaus viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašas), tuo ir kitomis priemonėmis (informacijos apie planuojamus ir vykdomus viešuosius pirkimus skelbimu, viešųjų pirkimų sąlygų, sudarytų sutarčių, laimėjusių pasiūlymų viešinimu, išorės viešųjų pirkimų komisijos narių bei ekspertų pasitelkimu) užtikrinant skaidrumo principo įgyvendinimą. Muziejaus viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašas yra suderintas su Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimais, vykdomų viešųjų pirkimų sąlygos turi būti suderintos su Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo, ES struktūrinių fondų finansavimo sąlygų ir kt. reikalavimais, į supaprastintų, tarptautinių, svarbesnių viešųjų pirkimų komisijų darbą pagal poreikį įtraukiami išorės institucijų atstovai, kiti išorės ekspertai.

Mokesčių už Muziejaus patikėjimo teise valdomų negyvenamųjų patalpų nuomos tvarka ir minimalių įkainių skaičiavimo metodika yra reglamentuojama norminiais teisės aktais, yra priimti juos įgyvendinantys Muziejaus vidaus teisės aktai (2015 m. birželio 03 d. Muziejaus direktoriaus įsakymu patvirtinta standartinė trumpalaikės nuomos sutarties forma, nuomos įkainiai bei kriterijai). Meno vertybių, esančių Muziejaus rinkiniuose, apsaugos, apskaitos ir saugojimo tvarka yra nustatyta 2005 m. gruodžio 16 d. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. IV-716 patvirtintoje Muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcijoje. Svarbiausi sprendimai, susiję su Įstaigos turto valdymu, yra priimami savininko teises įgyvendinančios Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos arba turi būti derinami su ja (pvz., eksponatą iš pagrindinio fondo į pagalbinį fondą perkelti, jį nurašyti galima tik Lietuvos Respublikos kultūros ministro leidimu, į Rinkinių komplektavimo komisijos sudėtį yra įtraukta LR kultūros ministerijos atstovė), prireikus - ir kitomis institucijomis (Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos, Nacionaline žemės tarnyba ir kt.). Muziejaus teikiamų viešųjų paslaugų teikimas yra griežtai reglamentuotas (pvz., Muziejaus teikiamų mokamų paslaugų baigtinis sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. IV-256, Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos autorių ir gretutinių teisių apsaugos įstatymas ir kt.), detalizuotas Muziejaus vidaus teisės aktais ir kontroliuojamas. Vidaus teisės aktuose aiškiai apibrėžti sprendimus dėl viešųjų paslaugų priimančys subjektai, jų kompetencija. Įstaigoje priimtas Aprašas, periodiškai atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas.

Dėl šių motyvų konstatuotina, kad Muziejaus veiklos sritys neatitinka šio kriterijaus.

6. Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija.

Įstaigos bei jos darbuotojų veikla nėra susijusi su informacijos įslaptinimu ar išslaptinimu, įslaptintos informacijos naudojimu ar jos apsauga, atskiri Muziejaus darbuotojai nėra įslaptintos informacijos rengėjai arba gavėjai.

Dėl šių motyvų konstatuotina, kad Muziejaus veiklos sritys neatitinka šio kriterijaus.

7. Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų

Analizuojamu laikotarpiu bei anksčiau Specialiųjų tyrimų tarnyba teisės aktų nustatyta tvarka neatliko korupcijos rizikos analizės Muziejuje, korupcijos rizikos analizės išvados su nurodytais Įstaigos veiklos trūkumais bei jų šalinimo rekomendacijomis nepateikė.

Dėl šių motyvų konstatuotina, kad Muziejaus veiklos sritys neatitinka šio kriterijaus.

Išvados: Apibendrinant aukščiau išdėstytą, konstatuotina, kad Muziejaus veiklos sritys neatitinka nei vieno iš Įstatymo 6 str. 4 d., Tvarkos 6 p., Aprašo 5 p. ir Rekomendacijų 8 p. numatytų kriterijų. Darytina išvada, kad nei viena iš Muziejaus veiklos sričių nepriskirtinos prie veiklos sričių, kur egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, visose Muziejaus veiklos srityse korupcijos pasireiškimo tikimybė yra minimali arba neegzistuoja, todėl Muziejaus veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, sąrašas bei motyvuota išvada dėl Įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo nėra rengtini.

Direktorius pavaduotoja administravimui ir plėtrai

Jūratė Razumienė

Vyriausioji buhalterė

Tatjana Belonosova

Teisininkė

Neringa Mickevičiūtė

Administratorė – referentė

Dalia Salapėtienė